

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ " ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ " (BURNOUT) .

Οι κύκλοι ζωής του ανθρώπου και οι ψυχολογικές του αντιδράσεις μέσα στον καθένα από αυτούς ενδιέφεραν παλαιότερα φιλοσόφους και λογοτέχνες. Ως αντικείμενο επιστημονικών αναζητήσεων άρχισε το θέμα να υπάρχει, στην περιοχή , θα λέγαμε, της Ψυχοδυναμικής μετά τις ηλικιακές παρατηρήσεις του S. Freud και τις έρευνες των H. Murrey, G. Allport. Εφθασε σε ακμή με τον καθορισμό των " οκτώ κρίσεων της ζωής " του Erikson (1950) και με το έργο-κλειδί του R. White " The Study of Lives , (1952).

Σε μια άλλη επιστημονική περιοχή - περισσότερο Κοινωνιολογική , θα σημειώναμε τις εργασίες της περίφημης " Σχολής του Σικάγου " (Park, Mead, Cooley, Thomas, Blumes). Οι έρευνες αυτές εχρησιμοποίησαν κυρίως τη μέθοδο της " προφορικής ιστορίας" η οπο'ια επιτρέπει την ερμηνεία των βιογραφικών δεδομένων.

Από το 1970 άρχισε η δημοσίευση μελετών της σειράς " Life-span, Developmental Psychology " στις οποίες ενσωματώθηκαν τα δεδομένα ποικίλων επιστημών. Και ενώ πολύ λίγες μελέτες βιογραφικού περιεχομένου είχαν γίνει ανά τον κόσμο , παρατηρήθηκε μια μεγάλη ανάπτυξη τους στις δεκαετίες 1970 και 1980 : ΗΠΑ (Newman 1979, Cooper 1982, Adams 1982, Burden 1981) Αγγλία (McDonald & Walker 1974, Bull & Goodson 1985 , Sikes κ.ά. 1985), Ολλανδία (Prick 1986) , Γαλλία (Hamon & Rotman 1984) , Ελβετία (Huberman 1989) , Αυστραλία (Ingvarson & Greenway 1984) , Καναδά (Butt κ.ά 1985).

Αν θεωρηθεί πως οι προηγούμενες έρευνες άνοιξαν το δρόμο, στη δεκαετία του 1980 αναπτύχθηκαν μελέτες και έρευνες που αναφέρονται στους κύκλους ζωής και στα προβλήματα σταδιοδρομίας του Εκπαιδευτικού. Νομίζουμε πως σημαντική είναι εδώ η συμβολή των αναπτυσσόμενων πια ανά τον κόσμο " Επιστημών της Αγωγής" και των διεθνών επιστημονικών ενώσεων, όπως πχ. της World Association for Educational Research και της Association Internationale de Recherche sur la Personne de l' Enseignant. Ιδιαίτερα η τελευταία , επηρεασμένη από την ανάδειξη της ψυχολογικής οντότητας του ανθρωπίνου Προσώπου - κυρίως μέσα από τις επιδράσεις της Ανθρωπιστικής (A. Maslow) και προπάντων της Φαινομενολογικής Ψυχολογίας (C. Rogers), επαρουσίασε και παρουσιάζει συνεχώς σημαντικές σχετικές έρευνες. Το υλικό που έχει συγκεντρωθεί μας επιτρέπει πια να ισχυρισθούμε ότι συγκροτεί ένα καινούργιο επιστημονικό κλάδο την "Ψυχολογία του Εκπαιδευτικού ". Άλλες από τις έρευνες αυτές αναφέρονται σε ορισμένες όψεις της ζωής ή της σταδιοδρομίας του εκπαιδευτικού , άλλες σε ορισμένου τύπου συμπεριφορές και στάσεις του προς το σχολείο, (προς τους μαθητές, τους συναδέλφους και το εκπαιδευτικό έργο) , άλλες στα προβλήματα και άλλες στην ψυχοπαθολογία του εκπαιδευτικού. Τέτοιες π.χ. είναι οι έρευνες και μελέτες της A.Abraham (Ισραήλ), J.Esteve & J. Carrasco (Ισπανία) , M.L. Brunel, L.D. Walker, P. Potvin (Καναδά) , R. Amiel, L. Heraud., A. de Peretti , N. Leselbaum, S. Ballauques (Γαλλία) Huberman (Ελβετία) , E. Breuse, P. Dupont (Βέλγιο) T. Marini (Βραζιλία) , A.Cosmopoulos (Ελλάδα) κ.ά. Αντιλαμβανόμαστε πως στην περιοχή αυτή εντάσσεται η έρευνα του Huberman για την κόπωση, καλύτερα την εξάντληση (burnout) του εκπαιδευτικού - την οποία και θα παρουσιάσουμε σε λίγο πολύ περιληπτικά - όπως και η παρούσα έρευνα για τη ρουτίνα στο νέο , περισσότερο , εκπαιδευτικό.